

32 GRONDREGELS VOOR EEN PRAKTISCHE OPVOEDING

door Ken Marlin

1. DE GULDEN REGEL VAN HET OUDERSCHAP

Wanneer ouders hun kinderen behandelen zoals ze zelf door hun kinderen behandeld wensen te worden, dan zullen de kinderen graag aan de verwachtingen van hun ouders voldoen. Kinderen schenken vertrouwen in ruil voor vertrouwen, kinderen gedragen zich beleefd als ze beleefd behandeld worden. Bij moeilijkheden met hun kinderen zijn veel ouders zich hiervan niet bewust.

2. HET WINNEN VAN WEDERZIJDSE ACHTING

Wederzijds respect brengt persoonlijke relaties tot stand. Al te vaak gedragen ouders zich superieur ten opzichte van hun kinderen, alsof zij de meesters en de kinderen slaven zijn. Ouders, die achting voor hun kinderen hebben, behandelen hen als even belangrijke personen. Zij luisteren naar hun ideeën en opvattingen. Ze maken zich er niet met een grapje van af. Door respect voor hun kinderen te hebben, leren zij hen zichzelf te waarderen. Kinderen met zelfrespect kunnen gemakkelijker anderen respecteren, inclusief de ouders.

3. DE GRONDWETTEN VAN HET MENSELIJK HANDELEN

Menselijk gedrag is nauw verbonden met twee universele wetten:

- een bewegend voorwerp heeft de neiging in beweging te blijven;
- een onbeweeglijk voorwerp heeft de neiging onbeweeglijk te blijven.

Zo wil een kind dat met iets bezig is, ermee doorgaan, ook al is het bedtijd; een kind dat niets doet, komt op bevel niet in beweging. Verstandige ouders zoeken een mogelijkheid om het kind te motiveren en letten op de bereidheid met hen samen te werken. Wanneer tussen ouders en kinderen een harmonieuze verhouding bestaat, zullen kinderen veel eerder de wensen van hun ouders eerbiedigen, zonder dat ouders druk moeten uitoefenen.

4. ZELFS KINDEREN ZIJN PRINCIPIEEL VERSCHILLEND

Van de geboorte af zijn mensen verschillend. Dat betekent nog niet dat ieder kind een individuele behandeling vraagt. Het gaat er uiteindelijk om dat ouders hun kinderen weten te waarderen met al hun verschillen in aanleg. Ouders moeten niet proberen kinderen naar hun beeld om te vormen. Wel moeten ouders hun kinderen leren de driften te beheersen die de rechten en verschillen van anderen aantasten. De praktische benadering van het ouderschap helpt het kind constructief om te gaan met zijn verschillen in aanleg.

5. DE DOELEN VAN HET KINDERLIJK GEDRAG

Veel ouders nemen niet de tijd en vinden het niet nodig hun kinderen te begrijpen. Daarom worden ze zo gauw kwaad. Men moet goed voor ogen houden dat iedere gedragsuiting een doel heeft.

[De vijf voornaamste doelen zijn de volgende:](#)

- het kind wil erbij horen en in een gezin, vereniging en maatschappij samenwerken.
- het kind wil anderen bezighouden door voortdurend hun aandacht op te eisen.
- het kind wil anderen onderwerpen, domineren of uitdagen.
- het kind gebruikt de stelling: oog om oog, tand om tand.
- het kind wil alleen gelaten worden, het wil zich terugtrekken, het doet zich

hulpeloos voor, het wil niet lastig gevallen worden met bevelen van anderen. Onverstandige ouders antwoorden op misdragingen van hun kind: Straf het kind, kwets het als vergelding, leg het kind meer beperkingen op. Behulpzame ouders daarentegen zien in, dat het niet verstandig is om te proberen het kind te domineren. Ze willen niet domineren, maar problemen met het kind bespreken; ze schenken het kind vergiffenis en proberen het te laten zien dat ze het kind waarderen.

Laat uw teleurstellingen niet blijken, zie het gedrag van uw kind als een signaal dat het hulp nodig heeft; zie in dat u met een bijzonder ontmoedigd kind te doen hebt.

Het ontmoedigde kind kan zich dom houden, kan dwaze fouten maken als u het iets laat doen en kan veel tijd alleen op zijn kamer doorbrengen. Dit kind probeert te demonstreren dat men het geen vertrouwen kan schenken.

Ouders kunnen dit doel herkennen door hun eigen gevoel van hopeloosheid, door hun verwarring, omdat ze niet weten wat ze ermee moeten aanvangen, vertwijfeld steken ze hun handen omhoog.

Dit kind heeft de overtuiging gekregen dat het nooit kan winnen, dat het daarom maar het beste is zich passief te gedragen.

Onverstandige ouders reageren op dit gedrag met: Proberen het uit zijn tent te lokken zeggen het hoe onaangepast het zich gedraagt en hoe teleurgesteld ze zijn. Behulpzame ouders daarentegen laten geen gelegenheid voorbijgaan om hun waardering voor het kind te tonen, ze laten merken dat ze het kind willen helpen; ze letten niet op de klachten en de fouten van het kind,- maar zonder overdrijving -leggen zij de nadruk op iedere uiting van positief, bruikbaar, behulpzaam gedrag die het kind vertoont.

Laat u zich niet ontmoedigen door de ontmoediging van uw kind. Vaak zult u de hulp van een bekwaam persoon van buiten uw familiekring nodig hebben.

6. VALSTRIKKEN VAN BESTRAFFING, BELONING EN LOF

Veel ouders vertrouwen op bestraffing, beloning en lof bij het beheersen en begeleiden van hun kinderen. Hebben deze vormen van ouderlijk gedrag op den lange duur werkelijk effect? Hoeveel ouders vragen zich af hoe zij zelf zouden reageren wanneer iemand met macht hen zou straffen, belonen en prijzen? In het onderstaande geven we enkele gevolgen van deze vaak veel gebruikte methoden voor de gedragsverbetering van kinderen.

BESTRAFFING

- kan kinderen leren dat recht door macht verkregen wordt, dat alleen geweld betekenis heeft;
- kan verhinderen dat echte wederzijdse achting ontstaat;
- leidt bij kinderen vaak tot vergelding;
- wordt door veel kinderen gebruikt om toekomstige misdragingen te rechtvaardigen,
- wordt vaak door kinderen weloverwogen gezocht om de aandacht te trekken;
- toont machteloosheid van de ouders, namelijk dat de ouders niet weten hoe zij positieve disciplinaire maatregelen en methoden kunnen gebruiken.

BELONINGEN

- kunnen gemakkelijk chantage worden voor het gedrag dat ouders wensen;
- kunnen kinderen leren zich alleen behoorlijk te gedragen wanneer het op prijs gesteld wordt;
- lokken vaak slecht gedrag uit wanneer beloningen achterwege gelaten worden;
- dragen bij tot een onevenwichtige relatie in plaats van tot een gevoel voor

samenwerking in het gezin;

- ontmoedigen het kind daar het geen persoonlijke verantwoordelijkheid leert te dragen.

LOFPRIJZINGEN

- zijn vaak gemakkelijk herkenbare beheersingsfoefjes waarop wraak volgt;
- kunnen een uiting zijn van weinig of geen achting voor de waardering van hun handelingen van de kinderen zelf;
- kunnen kinderen tot de overtuiging brengen dat hun waarde afhangt van de wijze waarop ze iets tot stand gebracht hebben en niet van henzelf;
- kunnen kinderen vaak in verlegenheid brengen wanneer ze in zichzelf teleurgesteld zijn;
- kunnen er toe leiden dat kinderen geen vertrouwen stellen in het oordeel en de intelligentie van hun ouders.

Verbetering van uw verhouding met het kind -uw persoonlijke invloed op hem, - met geduld ontwikkelen en gebruiken -, geeft betere resultaten dan vertrouwen op straf, beloning en/of lofprijzingen.

Leer het kind te behandelen als een gewaardeerd persoon in plaats van als een voorwerp of een diertje waarmee u kunt doen en laten wat u zelf wilt: Het zal meer effect hebben.

7. DE VERBAZINGWEKKENDE KRACHT VAN GEVOLGEN

Praktische en verstandige ouders weten dat ze alledaagse situaties moeten aangrijpen om hun kinderen iets bij te brengen. Kinderen leren van gevolgen. natuurlijke en logische gevolgen het zijn machtige middelen bij de opvoeding. Gevolgen kunnen kinderen leren wat er gebeurt wanneer zij bepaalde dingen al dan niet doen.

Een kind dat in een stoel achterover leunt en valt (een natuurlijk gevolg van het achteroverleunen), leert dat het dit geen tweede keer moet doen omdat het zich bezeert. Het kind leert voorzichtiger te worden zonder dat iemand het er op wijst.

Logische gevolgen worden weloverwogen gekozen door de ouders om het kind te helpen leren aan de eisen in het gezin en de maatschappij te voldoen.

Hiervan een voorbeeld:

- Een kind komt herhaaldelijk te laat voor het eten. Vader en moeder blijven kalm, maar wijzen er met klem op, dat in het vervolg geen eten opgediend wordt voor de kinderen die te laat aan tafel komen. Er wordt dan maar verondersteld dat het kind geen honger heeft. De volgende keer als het kind te laat komt doen de ouders precies wat ze gezegd hebben, zelfs wanneer het kind begint te schreeuwen en kwaad wordt.

Dit optreden heeft veel succes als ouders "het hart hebben" deze maatregel consequent te nemen. Het kind leert snel op tijd aan tafel te komen en het is in zijn eigen belang dat te doen.

Bij logische en natuurlijke gevolgen moeten de ouders erg voorzichtig zijn: Het zijn geen strafmaatregelen waarop wraak genomen wordt. Echt hulpvaardige ouders laten kinderen uit de gevolgen van hun gedrag leren; ze behoeven geen persoonlijke macht te gebruiken door voortdurend te waarschuwen en te straffen. Alleen op momenten van werkelijk gevaar is het nodig dat ouders hun kinderen voor hun daden beschermen. Een geschaafde knie, zelfs een gebroken bot is veel beter dan dat een kind als een baby behandeld wordt.

Logische gevolgen zijn zeer effectief wanneer ouders weerstand bieden aan hun impulsen om er een straf van te maken !!!.

Natuurlijke gevolgen missen hun uitwerking nooit om het gedrag van het

kind te verbeteren als de ouders maar in staat zijn zich er niet mee te bemoeien. Maar wanneer ouders geen weerstand kunnen bieden aan hun instinkt om te moraliseren, dan doen ze de bruikbaarheid van beide soorten gevolgen teniet.

8. ONTMOEDIGING MAAKT KINDEREN KWAAD

Zoals een plant zon en water nodig heeft om te gedijen, zo hebben kinderen aanmoediging nodig. En toch zijn veel inspanningen van ouders in onze maatschappij erop gericht het kind te ontmoedigen. Ouders hebben het idee dat ontmoediging de enige manier is om kinderen zich beter te doen gedragen. Maar iedereen weet dat we niets goed kunnen doen als we een lage moraal hebben. Het is zonneklaar dat kinderen zich alleen maar misdragen wanneer zij ontmoedigd zijn en ervan overtuigd dat ze met bruikbare middelen niet hun doel bereiken. Bestrafing (zowel lichamelijk als met woorden) is de meest gebruikte methode om kinderen te ontmoedigen. Maar al te vaak is bestraffing een vorm van wraak op de kinderen omdat ouders gefaald hebben bij de opvoeding van hun kinderen.

9. AANDACHT VOOR POSITIEF GEDRAG

Belangstelling en vriendelijkheid voor het kind, daar gaat het om wanneer ouders aandacht voor hun kinderen hebben. Aanhoudende kritiek, voortdurend schelden en teleurstelling laten blijken, wat met straffen gepaard gaat, brengen een scheiding teweeg tussen ouders en kinderen. Kinderen die gaan geloven dat ze niet op een positievere manier de aandacht van hun ouders kunnen krijgen, zullen zich vaak misdragen omdat ze juist aandacht krijgen en dat de ouders zich met hen bezig houden. Ze raken ervan overtuigd dat onprettige aandacht beter is dan helemaal geen aandacht.

Wanneer de ouders slaan en schelden, geven ze het kind precies wat het wil. Zo gaat het kind door met het gedrag dat de kritiek uitlokte.

10. BEZINT VOOR GE BEGINT

Wanneer het kind zich misdraagt, denkt dan eerst na voordat u handelt. Dat is wat ouders in een gespannen situatie juist nalaten. Door te handelen vanuit hun eerste opwelling, kunnen de ouders het kind juist die aandacht schenken die het vraagt. Ouders die impulsief van aard zijn, zouden deze vier stappen dienen te kennen:

1. Neem weloverwogen een pauze, kijk en luister naar wat er gebeurt
2. Neem een beslissing over wat het onverstandigste zou zijn om te doen en doe het niet
3. Probeer te overdenken wat het kind verwacht dat u zult doen en doe het tegengestelde ;
4. Praat met het kind wanneer uw kwaadheid geluwd is.

Deze procedure doorbreekt het "spel" en maakt een constructievere oplossing door een bedaarde handelwijze mogelijk.

11. NEEM TIJD VOOR OEFENINGEN

Verstandige ouders nemen tijd om het kind te oefenen in vaardigheden en gewoonten die nodig zijn om in tevredenheid te leven. Veel ouders zien de noodzaak niet in om er een speciale tijd voor uit te trekken om de kinderen iets bij te brengen, vooral als ze nog erg jong zijn. Wanneer de sfeer rustig en vriendelijk is, dient op deze ogenblikken gelet te worden. Er is tijd voor nodig om de kinderen te leren hoe zij zich gedragen moeten, maar wanneer de ouders er geen tijd voor nemen, is er meer tijd nodig om het ongeoefende kind te corrigeren.

12. MAAK NIET VEEL OPHEF VAN FOUTEN

Letterlijk miljoenen ouders reageren te heftig op de alledaagse fouten die hun kinderen maken. Ze realiseren het zich niet en accepteren niet het feit, dat iedereen fouten maakt en heel veel fouten, zelfs ouders. Niemand is volmaakt. Probeer van fouten oefensituaties te maken.

Wanneer ouders veel aandacht schenken aan de fouten van hun kinderen, gebeurt juist datgene waarvoor zij bang zijn:

Als het de bedoeling van het kind is om aandacht te trekken, dan geeft de ergernis van de ouders juist wat hij zoekt.

Als het de bedoeling van het kind is om zijn macht te tonen, dan kan de "fout" en de boze reactie van de ouders een volmaakte aanloop zijn voor een luide famillietwist. En tenslotte kunnen de misdragingen van het kind, dat zonder woorden de situatie heel best aanvoelt, dienen als een ideaal excuus voor zijn verdere terugtrekken en nederlaag, wanneer hij constant kritiek van zijn ouders te horen krijgt.

Ouders die in een gezinstherapie leren de meeste fouten van hun kinderen door de vingers te zien (inclusief een stel fouten die als "misdragingen" bekend staan), en die de kunst leren verstaan meer aandacht te schenken aan positief kinderlijk gedrag, hebben uiteindelijk meer succes en beleven meer plezier aan hun kinderen. Verstandige ouders laten hun kinderen leren uit de gevolgen van hun fouten en wel bij iedere gelegenheid die zich voordoet.

13. WEGGAAN ALS EFFEKTIEVE HANDELSWIJZE VAN OUDERS

Wanneer een conflict met de kinderen dreigt te ontstaan, is er maar één advies: Verdwij! Ga de kamer uit. Trek je terug in de badkamer. Schenk nooit aandacht aan een kind die haar opeist door een strijdlustig, weinig respectvol gedrag. Het kind heeft er geen voldoening van in een slechte bui uit te barsten als het zijn gehoor of medestrijder verliest. Als ouders zich van het strijdtoneel terugtrekken, kunnen woede-uitbarstingen bekoeld worden en ouders kunnen zich bezinnen en onderzoeken wat er aan de hand is, terwijl de kans op een gevoeliger oplossing dan vechten aanwezig is. U hoeft niet in iedere situatie iets te doen; niets doen kan een effectief middel zijn om een conflict te vermijden.

Kinderen hebben veel positieve aandacht nodig wanneer zij zich behoorlijk gedragen en hebben geen negatieve aandacht nodig als ze zich misdragen.

14. DOE ALLEEN WAT U KUNT DOEN

Wanneer een heleboel dingen mislopen, proberen ouders vaak alles tegelijk aan te pakken. Bij al hun inspanning deze onmogelijke taak op zich te nemen, brengen zij zichzelf ertoe, dat ze mislukken. Zij stellen vragen aan het kind, geven het bevelen en behandelen het met nare gevolgen als het zich niet gedraagt zoals de ouders het willen. Maar vaak houden zulke waarschuwingen niets in, omdat de ouders ze niet kunnen waarmaken. Verstandige ouders beperken hun disciplinaire inspanningen tot die gebieden waarop zij de regels krachtig kunnen uitvoeren, alleen al door een consequent gedrag.

15. GEEN WOORDEN MAAR DADEN

De les lezen, moraliseren, schelden en bekritisieren (praten, praten en niets dan praten) zijn de meest verbale uitingen die men aantreft in gezinnen waar veel wrijving tussen ouders en kinderen bestaat. Kinderen in deze gezinnen worden "ouderdoof". Tenslotte luisteren ze alleen om straf te voorkomen. Gewoonlijk weet een kind heel goed, wat van hem verlangd wordt.

Verstandige en praktische ouders vertellen een kind nooit iets wat het al

weet of iets wat het al ooit eerder gehoord heeft. Ze praten nooit om te straffen. Ze praten om vriendelijk te zijn, om een probleem op te lossen, niet om te kunnen domineren. Veronderstel eens dat een vader over een weg rijdt en de kinderen beginnen onderling te vechten. De vader voelt de neiging op hen te gaan schelden en te eisen dat ze ermee ophouden. De vader kan ook doodsimpel de wagen langs de weg stilzetten en rustig wachten tot de kinderen rustig zijn voordat hij weer wegrijdt. Veel ouders vinden dit een magische tactiek.

16. TE VEEL EISENDE OUDERS

Vaak verlangen ouders teveel van hun kinderen. Verstandige ouders leren het verschil tussen meer vragen dan het kind kan en van hem verwachten wat hij kan doen. Als bijvoorbeeld een kind geleerd heeft de schoenveters te knopen, dan mag verwacht worden dat het kind dit altijd zelf doet, maar er mag van hem niet verlangd worden dat hij de beste schoenstrikker van de stad is.

Te veel ouders verlangen van hun kinderen dat ze de besten zijn op school, bij sportevenementen of in sociale vaardigheden. Ze overdonderen hun kinderen door van hen te verlangen dat ze nog meer hun best doen. Kinderen kunnen gemakkelijk geloven dat ze kneusjes zijn als ze niet aan de verwachtingen van hun ouders beantwoorden. Vaak worden ze ontmoedigd en zijn ze zelfs niet bereid te doen wat ze kunnen doen.

17. OVERBEZORGDE OUDERS

Zonder het zich te realiseren leren ouders hun kinderen zich hulpeloos, onbruikbaar en minderwaardig te voelen, als ze kinderen onnodig helpen bij dingen die ze zelf kunnen. Deze onnodige inspanningen zeggen het kind: "Je bent te klein, te onhandig, je hebt geen mening, je bent niet goed genoeg". Zulke ouders die eerlijk geloven dat ze het kind iets "geven", nemen in feite iets van het kind af, namelijk zijn zelfrespect en zijn prestatiegevoel.

Bij onopzettelijke ontmoediging van het kind kunnen overbezorgde ouders hun kinderen ook leren niet voor zichzelf verantwoordelijk te zijn, als een afhankelijk persoon op te groeien, eerder dan als een zelfstandig persoon met zelfvertrouwen.

- Een kind dat b.v. altijd alles vergeet, zal veelal een vader of een moeder hebben die nooit iets vergeet, in ieder geval vergeet hij of zij nooit het kind eraan te herinneren!

Ondanks de aandrang kinderen te helpen, moeten ouders weerstand bieden tegen deze aandrang; ze moeten leren hun eigen zaken te behartigen. Bij alle mogelijke gelegenheden moeten ouders hun kinderen zelf laten ervaren wat ze al dan niet moeten doen.

18. MEDELIJDEN KAN NOODLOTTIG ZIJN

Als ouders buitengewoon veel aandacht besteden aan een geblesseerd of ziek kind, dan dragen zij ertoe bij dat het kind leert medelijden met zichzelf te hebben. Het kind dat zelfbeklag leert, kan zijn leven lang gedupeerd zijn door emotioneel een "kneusje" te zijn. Kinderen worden gewoonlijk veel minder in gevaar gebracht door onrecht of een persoonlijke tragedie dan dat zij door te meelevende goedbedoelende ouders, kennissen of vrienden in gevaar gebracht worden. Lichamelijk gehandicapt te zijn schijnt veel minder schadelijk voor het kind te zijn, dan ouders te hebben die medelijden met hen voelen.

Of we voldoening in het leven hebben, hangt ervan af of we in staat zijn alles te accepteren wat ons overkomt.

19. ONGEZONDE AFHANKELIJKHEID

Er zijn ouders die ervan overtuigd zijn dat zij voortdurend hun kinderen eraan moeten herinneren, wat ze moeten doen en die dingen voor hun kinderen doen die ze zelf behoorden te leren doen. Wanneer dit gebeurt, hebben de kinderen geen gelegenheid hun eigen boontjes te doppen. Op deze manier leren ouders hun kinderen voor hun gevoel van eigen waarde afhankelijk te zijn van de capaciteiten van hun ouders. De ouders voelen zich nutteloos als de kinderen niet meer van hen afhankelijk zijn. Onnodig te zeggen dat verstandige ouders niet in deze valkuil trappen van een dergelijke ongezonde afhankelijkheid.

20. BESTRIJDING VAN KINDERLIJKE ANGSTEN

Vaak leren kinderen dat bang zijn, aanhoudend aandacht vragen en geruststelling een fijne manier is om alle tijd van de ouders in beslag te nemen en het gezin te tiranniseren. Het is heel gewoon dat kinderen een beetje angstig zijn. Maar het kan een ernstig probleem worden wanneer ouders angsten van hun kinderen met medelijden beantwoorden. Door dit te doen leert het kind, en oefent het zich er in, altijd bang te zijn omdat het zijn emotie beloond ziet.

Verstandige ouders schenken niet veel aandacht aan uitingen van vrees; ze gaan na wat er gebeurd is om er zeker van te zijn dat er geen werkelijk gevaar dreigt, heel rustig en kalm verzekeren ze het kind dat het best in staat is de situatie in handen te hebben en op een vriendelijke, maar standvastige manier leggen ze het kind uit dat het zijn angst gebruikt om iets te vermijden, Zulke ouders weten heel goed dat als ze veel ophef maken van de angst van hun kinderen, ze hun kind nog angstiger maken.

21. ONGANG MET HET BAZIGE OF BRUTALE KIND

Hier is iets ernstigs aan de hand. Het kind, dat probeert de baas te spelen, heeft gewoonlijk een vader of een moeder die zelf probeert de baas te spelen. Het kind dat brutaal is tegen zijn ouders, heeft heel vaak een brutale vader of moeder. Ouders die altijd proberen hun eigen gang te gaan, brengen hetzelfde verwachtingspatroon en gedrag over op hun kind. Helaas zien ouders dit vaak niet zo gemakkelijk in, omdat ze voor hun eigen gedrag blind zijn; Verstandige ouders vragen hun kinderen alleen maar wat nodig is en vermijden pressiemiddelen waarover heerszuchtige ouders beschikken, met het gevolg dat kinderen doen wat ouders van hen verlangen.

22. WANNEER KINDEREN JOKKEN

Ouders die moreel diep beledigd zijn, wanneer ze hun kind op een leugen betrappen, helpen het kind niet zijn leven te beteren. Zoals al het menselijk gedrag dient de leugen altijd een bepaald doel. Kinderen liegen om straf te voorkomen, om zichzelf belangrijk te voelen, of om ouders uit te dagen. Door een streng antwoord te geven, door het kind te veroordelen en te bestraffen, bevorderen ouders zonder het te weten het leugenachtig gedrag van hun kinderen in plaats van het te laten verdwijnen. Ouders moeten zorgvuldig hun verhouding met het kind ontleden om te ontdekken wat er verkeerd gegaan is, dan pas kunnen ze er iets aan veranderen. Wanneer ze een zedenpreek gaan houden, gaan schelden of schreeuwen tegen het kind omdat het liegt, kan het kind in de overtuiging gesterkt worden dat het een slecht mens is. En dit dient alleen maar om het kind nog verder te ontmoedigen.

23. WANNEER KINDEREN VECHTEN

Veel - waarschijnlijk de meeste - gevechten tussen en onder kinderen worden weloverwogen uitgelokt om de aandacht van de ouders te trekken.

Als kinderen leren dat vechten ouders met hen bezig houdt, zullen ze waarschijnlijk zoveel mogelijk ruzie zoeken. Door de vechtende partijen uit elkaar te halen en/of als rechter op te treden, trappen de ouders erin dat ze de dramatische uitingen van hun kinderen belonen en zo hun kinderen stimuleren zelfs meer te gaan vechten.

Het is goed het volgende te onthouden:

- Gevechten eisen samenwerking! Als kinderen vechten werken ze in feite samen. Een kind kan niet alleen vechten. Als één vechtersbaas ermee wil ophouden, dan is het gevecht beëindigd.

Ouders moeten nooit proberen te achterhalen wie met het gevecht begon. Ook moeten zij niet het ene kind straffen en met het andere kind medelijden hebben. Wanneer twee kinderen vechten moeten ze beide een standje krijgen omdat ze allebei willen vechten. Als ouders zich buiten gevechten houden, zullen kinderen gewoonlijk een heel stuk beter met elkaar kunnen opschieten. Een bestrijdingsmethode die ouders erg doelmatig hebben gevonden, is het toelaten van vechten, maar de strijdende partijen moeten zich aan de regel houden dat alle gevechten buitenshuis plaatsvinden.

24. DRUK VAN BUITENSTAANDERS

De taak van de ouders wordt wel eens belast door goedbedoelde adviezen van buitenstaanders die menen te weten hoe kinderen opgevoed behoren te worden. De meeste ouders stellen maatschappelijke bevestiging erg op prijs, vooral bevestiging van zeer goede kennissen. Dit kan een bijzonder slechte invloed hebben op doelmatig ouderschap. Het maakt ouders geprikkeld en bang. "Doe ik het wel goed? Wat zullen de anderen ervan denken?"

Bijzonder vaak komt het voor dat de buitenstaander één simpele oplossing heeft voor alle problemen tussen ouders en kinderen: Straf een bepaald kind.

Ouders die willen leren liever hun hoofd dan hun handen te gebruiken bij het begeleiden van hun kinderen, stellen zich vaak bloot aan kritiek en beledigende opmerkingen van andere volwassenen.

Ouders hebben veel moed nodig om toe te geven dat zij niet volmaakt zijn, dat zij niet instinctmatig toegerust zijn met alle antwoorden en dat zij zoeken naar een verstandigere, effectievere en vriendelijke methode om kinderen op te voeden dan veel ouders tot op heden in staat waren toe te passen.

25. BEZORGDHEID OVER HANDELINGEN VAN DE ECHTGENOOT / ECHTGENOTE

Veronderstel eens dat u na bestudering van deze benadering van Praktisch Ouderschap het geheel met de ideeën eens bent. Maar dat uw vrouw of man ze als onzin verwerpt. Wat dan? Waar blijft u dan? Zonder enige medewerking van uw partner kunt u toch veel goeds voor uw kinderen doen. Overweeg eens hoeveel beter kinderen eraan toe zijn als ze minstens één ouder hebben die verstandig met hen omgaat, op een manier die hun emotionele groei bevordert. Een voorbeeld:

Vader is streng voor zijn kind. Moeder biedt weerstand aan de drang in haar om hem te zeggen hoe verkeerd hij handelt. Ze probeert niet vaders gedrag voor de kinderen te vergoelijken. Ze weet, dat, als zij zich ermee bemoeit, zij:

- verhindert dat vader en kind leren zelf hun boontjes te doppen en leren met elkaar op te schieten;
- het kind leert altijd met een vaartje naar haar toe te komen wanneer het er niet in slaagt met anderen goed op te trekken, waardoor het kind geen kansen heeft om te leren zijn eigen problemen op te lossen;
- de vader kwaad maakt omdat zij voortdurend zijn autoriteit en methoden

in twijfel trekt. Dit kan hem ertoe verleiden nog strenger te worden. In ieder geval wordt de samenwerking in het gezin daardoor ernstig verstoord.

26. ZEG WAT U BEDOELT / BEDOEL WAT U ZEGT

Keer op keer stellen ouders eisen of geven zij voor de vuist weg bevelen zonder echt te menen wat ze zeggen of te verwachten dat hun bevelen uitgevoerd worden. Wanneer ouders zo handelen, leren zij hun kinderen, niet op hen te letten. Het komt erop neer dat deze onpraktische ouders hun kinderen erin oefenen eerst even te aarzelen voordat zij met een voorstel instemmen. Dit doen ze om zich ervan te overtuigen of de ouders het echt serieus menen. Verstandige ouders zijn zich van deze valkuil bewust. Daarom zijn ze vastberaden: Ze zeggen wat ze bedoelen en ze bedoelen wat ze zeggen.

27. SLAAN OF NIET SLAAN?

Van alle problemen die zich bij verstandige en onverstandige opvoedingsmethoden voordoen, schijnt deze kwestie de heftigste discussies uit te lokken. Maar zoals het in bovenstaande al aangetoond is, heeft bestraffing in welke vorm ook enkel totaal ongewenste en onverwachte gevolgen. Er zijn bijna altijd andere methoden om disciplinaire problemen op te lossen, maar het kost tijd, het vereist geduld en soms het advies van een of andere expert van buiten het gezin om deze wijzere methode in te zien. Men kan rustig stellen dat lijfstraffen tot een absoluut minimum beperkt dienen te blijven. Als ouders in paniek raken en daarom gaan slaan, zal er waarschijnlijk niet veel kwaad aangericht worden, mits in het vervolg alle dagen pogingen gedaan worden om de relatie met de kinderen te versterken. Wanneer ouders hun kalmte verliezen en een vorm van "lijfelijke communicatie" kiezen, zal een eerlijk excuus vaak wonderen verrichten voor het opbouwen van een goede relatie en voor het tot stand brengen van een nauwere samenwerking tussen ouders en kinderen.

28. VAN WIE ZIJN GESCHENKEN?

Een van de ergerlijkste dingen die ouders doen, is voor het kind een cadeau kopen en dan zelf uitmaken hoe het kind ermee moet omgaan en hoe het ervoor moet zorgen.

Vaak voelt een kind goed aan, dat het cadeautje van de ouders niet onvoorwaardelijk is, dat de ouders in feite het voorwerp alleen maar aan het kind uitgeleend hebben met allerlei beperkende bepalingen. Is het dan niet verwonderlijk, dat kinderen er vaak zorgeloos mee omgaan en zelf het cadeautje stuk maken? Wanneer tussen ouders en kinderen een verbitterde verhouding bestaat, wat is dan een betere manier om de ouders te kwetsen dan het kapot maken van een cadeau? Verstandige ouders geven kinderen een cadeau en laten kinderen ermee doen wat ze willen.

29. KINDEREN HOUDEN VAN ORDE EN REGELMAAT

Als ouders en kinderen goed met elkaar op willen schieten, schijnt het noodzakelijk te zijn dat bepaalde gezinsregels nageleefd worden, die voor alle partijen acceptabel zijn. Wanneer huishoudelijke plichten en normale leefregels zijn ingesteld, weet iedereen waar hij aan toe is en wat van hem verwacht wordt. Zo worden onzekerheid en verwarring tot het minimum beperkt. Maar het gedrag van de ouders zelf is de ware sleutel voor succes bij de handhaving van orde en regelmaat in het gezin. Praktische ouders leven deze regel consequent na en houden zich trouw aan de vastgestelde regels en verwachten met een gerust hart dat hun kinderen hetzelfde doen; gewoonlijk zijn de kinderen bereid zich te schikken naar het gezinsprogramma. Zittingen van de gezinsraad waarin alle huishoudelijke

taken, opdrachten en schema's aan de orde komen, besproken en uitgewerkt worden, zijn bijzonder bruikbaar gebleken. Toch moet wanneer een bepaalde afspraak of plan niet strookt met het welzijn van het gezin of wrijving schijnt te veroorzaken, deze afspraak herzien worden en een nieuwe regeling getroffen worden.

30. REGELMATIGE GEZINSBIJEENKOMSTEN

Regelmatige groepsdiscussies over plannen en zorgen in het gezin zijn een bijzonder effectieve methode om de kinderen te oefenen in het nemen van besluiten en het opnemen van persoonlijke verantwoordelijkheid. Zulke bijeenkomsten, die bij voorkeur minstens eenmaal per week gehouden dienen te worden, geven ieder gezinslid de kans zijn meningen te verkondigen, zijn problemen bloot te leggen en vragen te stellen. Ze helpen ieder gezinslid te leren zorg te dragen voor het welzijn van de ander. De kern van de discussie dient te zijn: "Wat kunnen wij doen om problemen te vermijden of op te lossen?"

Opdat een dergelijk discussie aan het doel beantwoordt moet ieder lid zich vrij voelen om zijn opvattingen te uiten, het doet er niet toe hoe onpraktisch de anderen een bepaald voorstel vinden. Gezinsbijeenkomsten zijn tot mislukking gedoemd - en ze verdienen het ook - als ouders ze gebruiken als iedere andere gelegenheid om kinderen te zeggen wat ze moeten doen. Een ander gevaar is dat dergelijke "vergaderingen" ontaarden om elkaar eens flink zwart te maken. Ouders die het aandurven om hun kinderen deel te laten nemen aan gezinsbijeenkomsten en het nemen van besluiten, zeggen dat de verhoudingen, de samenwerking en de harmonie verbeterd zijn. Maar soms heeft men geduld nodig om goede resultaten te verkrijgen.

31 TIJD VOOR VERMAAK

In zovele gezinnen is het leven benauwd en somber. Vaak schijnt het alsof de enige keer dat ouders en kinderen praten, voorkomt wanneer er iets misgaat. Het enige waarin gezinsleden samenwerken is in het maken van ruzie. Wat een tragedie!

Samen spelen, belang in elkaar stellen, elkaar leren kennen bij prettige gelegenheden is een kunst die we bijna vergeten zijn of verloren hebben. Gelukkig hebben ouders die het voorbeeld geven in vitten, schelden en preken en voortdurend letten op misdragingen om ze te kunnen verbeteren, een goede kans om de situatie te veranderen. Als zij evenveel belangstelling voor hun kinderen als voor hun vrienden hebben, en even weloverwogen met hen praten als met vrienden, dan zullen de kinderen al gauw vrienden worden.

32. OUDERS LEREN IN DISCUSSIEGROEPEN

Alleen maar luisteren naar wat deskundigen zeggen, het lezen van boeken of het bestuderen van bovengenoemde stellingen, dragen gewoonlijk weinig bij om ouders te helpen hun gedrag als ouders te verbeteren. Wat veel ouders nodig hebben, is de bemoediging, de wederzijdse steun, gedeelde ervaringen en een goed zicht op de taak om meer te leren over een verantwoorde kinderopvoeding; dit alles kan in kleine studiediscussiegroepen voor ouders bijgebracht worden. Kijk eens rond in uw omgeving. Misschien bestaan er al enkele; als dat het geval is, sluit u er dan bij aan. Als er nog geen discussiegroep bestaat, is het gewoonlijk niet al te moeilijk er een met uw vrienden te vormen.

Dit artikel is eerder verschenen in "Opvoeding en Zelfopvoeding" Individual Psychologische Technieken. (c)Uitgave STIP-Westervoort Bewerking [AvdH](#)

